

Antwoorden op enkele vragen aan Radha Burnier

Vraag: Kan geestelijke regeneratie nog plaats vinden binnen de Theosophical Society (TS) nu die organisatie star en oud, zelfverzekerd en comfortabel is geworden?

Antwoord: Er is zeker een gemis aan vitaliteit in de TS. De ware energie komt van het contact met onze eigen diepzinnigheid. Dat contact ontstaat door zuivere observatie en door het bezig zijn met het ontdekken van de waarheid. Het houdt in dat het denken onbaatzuchtig bezig is met dat wat essentieel en fundamenteel is.

Een groot aantal leden realiseert zich eigenlijk niet dat het werk waaraan ze zich denkt te wijden zeer serieus en veelbetekenend is. Dat is misschien onvermijdelijk, omdat tijdens een reeks van incarnaties de gewoonte is ontstaan om zich aan het oppervlakke te binden en daardoor geen belang te hechten aan het essentiële. Wij ondervinden allemaal de aantrekking van die twee richtingen. Het is daarom belangrijk dat we elkaar helpen om onze aandacht zuiver te richten en ons eraan te houden, zodat we een onder-

linge verstandhouding krijgen. Zo kunnen wij leren om waakzaam te blijven.

Het is onze directe taak om met geduld en genegenheid te helpen om de bewuste waarneming tevoorschijn te roepen en te doen groeien, in onszelf en in anderen. We kunnen dat doen tijdens ontmoetingen met mensen en door met hen te praten.

Vraag: Alhoewel ik veel theosofische boeken gelezen heb, vond ik nergens toespelingen op seksuele relaties buiten het huwelijk. De kerk leert dat het lichaam van de mens beschouwd moet worden als de woning van de Heilige Geest. Maar nu ontstaan er nieuwe ideeën en de mensen voelen zich vrij om zich over te geven aan promiscuïteit en aan abnormale seksuele praktijken, met als enige voorwaarde dat dit geen morele schade mag berokkenen aan een ander. Hebt u daar commentaar op?

Antwoord: De manier van leven die verlangd wordt voor spirituele groei en inzicht heeft niets te maken met het feit dat bepaalde ideeën in een bepaalde maatschappij of tijd worden aangehangen. Het is tegenwoordig de gewoonte om een ongebonden leven te leiden en de naam 'vrijheid' te geven aan het najagen van genot. Begeerte leidt op het externe niveau tot wedijver en strijd. Zij vernietigt ook de innerlijke stabiliteit en de rust van het denken, het enige dat het waarnemen van de Waarheid mogelijk maakt. Begeerte kan zich manifesteren op het gebied van voedsel en van voorwerpen, op de sociale situatie, op maatschappelijk succes en op lichamelijk genot. De onweerstaanbare neiging om bevrediging te zoeken in seksualiteit leidt naar het proberen om meer bevrediging te zoe-

ken in meer dan één seksuele relatie. Overspel kan de ander pijn doen, maar het raakt ook jezelf, omdat het voortkomt uit begeerte en dat is vanuit het geestelijke oogpunt gezien vernietigend. Geestelijke ontwikkeling brengt de vervolmaking van het zelf voort en een groeiende bevrijding van uiterlijke schijn.

Degene die het geestelijk pad wil volgen moet leren het geluk in zichzelf te vinden, in plaats van zich te richten op het genot dat van buitenaf op hem afkomt.

Ik denk dat het christelijke idee dat het lichaam een tempel is waarin de Heilige Geest woont een gedeeltelijke waarheid bevat. Men moet het lichaam niet mishandelen door genot of door overdreven strengheid want het beide zijn onwaardig, gaf de Heer Boeddha aan.

Vraag: Wat is de werkelijke betekenis van het tweede doeleinde van de vereniging: het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap?

Antwoord: Ik denk dat het belangrijk is om de drie doeleinden van de TS te zien in hun totale betekenis en niet in brokstukken. Er wordt niet aan de leden van de vereniging gevraagd om een hoog niveau te bereiken in de vergelijkende studie van godsdiensten, wijsbegeerte en wetenschap. Er zijn veel universiteiten waar men de vergelijkende godsdienststudie en de studie van filosofie en wetenschap doceert. Het is ondoenlijk om goed geïnformeerd te zijn over alle verschillende filosofieën en over de talrijke wetenschappelijke disciplines die momenteel een opmerkelijke uitbreiding kennen. De TS is vooral betrokken bij de dageraad van wijsheid die aan de horizon

van het bewustzijn van de mens verschijnt. De vergelijkende studie van godsdiensten behandelt gewoonlijk alle bijzonderheden van ontwikkelde en primitieve religies waarvan sommige bijkomstig zijn en andere niet. Men verdoet zijn tijd met dat alles te bestuderen als men er niet zijn beroep van wil maken. Wat we in onze theosofische loges met de wetenschap, filosofie en religie moeten doen, is die waarheden en principes eruit halen die essentieel zijn voor de groei van wijsheid. Als bijvoorbeeld dankzij de vergelijkende studie van godsdiensten begrip ontstaat van de onderliggende eenheid, en daardoor het idee van eenheid een sturend beginsel wordt in onze manier van leven, dan is die studie de moeite van het ondernemen waard.

Vraag: In het hart van elke lering ligt de liefde. Dit veronderstelt dat er een 'ik', een 'mij' is die van een ander dan zichzelf houdt. Toch schijnt het dat het 'ik' een spiritueel obstakel vormt. Kunt u dat verklaren?

Antwoord: De gebruikte woorden zijn niet belangrijk, maar het schijnt dat degene die de vraag gesteld heeft het volgende probleem heeft: hij neemt aan dat er een 'ik' is die van een ander houdt, maar dat het 'ik' een hindernis voor liefde is en dat het lijkt op een tegenstrijdigheid. In werkelijkheid is er geen tegenstrijdigheid omdat er, vanuit het geestelijke gezien, geen liefde kan zijn daar waar een 'ik' is. We denken en geloven dat daar liefde is en misschien is er een klein druppeltje van dat wat liefde is. Het is misschien de schaduw van liefde. Dat wat wij liefde noemen is dikwijls de corrupte staat van het denken met altijd de verwachting van een wederkerigheid: degene die liefheeft – of die denkt lief

te hebben – verlangt wederkerig bemind te worden. Maar hij of zij wil precies bemind worden op de manier die hij of zij verlangt. Zo niet, dan zeggen we: 'Die ander houdt niet echt van mij'. Er zijn allerlei van deze complicaties, de jaloezie, de teleurstelling en de hoop die opgeroepen worden door de verwarring die wij liefde noemen. Als er werkelijke liefde is, is er geen ik. Krishnamurti zei: 'Daar waar het ik is, is de liefde afwezig'.

Ook kan de opvatting van degene die de vraag stelt bedrieglijk zijn. Die zegt: 'Als er liefde is, ben ik het die bemint.' In één van de grote boeddhistische teksten staat een interessante dialoog. De dialoog komt voort uit het beeld dat gewoonlijk de bodhisattva voorstelt (Ganesha: hij wiens wezen – sattva – licht – bodhi – is) als iemand die elk verlangen los heeft gelaten, behalve het verlangen om anderen te verlossen van het lijden. In een dialoog tussen zeer intelligente personen komt deze uitspraak voor: '*Als de bodhisattva anderen verlangt te helpen is hij geen bodhisattva*'. Omdat er geen ander bestaat in het beeld van de ware bodhisattva, wil hij slechts het lijden doen verdwijnen. Al het lijden komt voort uit onbekendheid met de waarheid, dus het doen verdwijnen van onwetendheid is het enige dat telt.

Daarom kunnen we zeggen dat er in het hart van alle grote leringen geen liefde ligt in de gewone zin waarin wij aan liefde denken. Het gaat over de staat van bewustzijn waarin geen enkele afscheiding bestaat, geen enkel besef van gescheiden zijn in een diepzinnig bewustzijn, een grondig gewaar zijn van eenheid.

Er zijn filosofen die bezwaar hebben tegen het woord 'eenheid' omdat elk woord een tengeheel veronderstelt. Als

we zeggen 'eenheid' moet er ook het tegenovergestelde van eenheid zijn. Maar er bestaat een transcendentale staat van bewustzijn die uitstijgt boven tegenstellingen. De *Bhagavad Gita* spreekt daarover, net als Krishnamurti. Het is als een uitstraling, een uitvloeisel dat van binnenuit komt, zoals het licht van de zon. Deze vergelijking wordt gemaakt in de traditionele geschriften. De liefde wordt niet gestuurd naar iemand anders, de liefde wordt ontvangen door iedereen die ontvankelijk is.

Natuurlijk houdt iemand de stralen van de zon tegen als hij een paraplu

opsteekt: dat is zijn zaak, maar de zon zelf kiest niet. Er staat ook iets vergelijkbaars in de bijbel: De Heer laat de regen vallen op de rechtvaardige en op de onrechtvaardige. De liefde is ook zo. In het gewone taalgebruik gebruiken we het woord 'liefde' als we een beetje affectie hebben voor iemand, het is een manier van uitdrukken, maar het is niet de liefde waarover de geestelijke leringen spreken.

Uit: *Le Lotus Bleu*,
augustus-september 2006
Vertaling: FvI

Het zoeken naar zelfkennis in theosofische zin houdt niet in alleen met zichzelf bezig zijn, wat ons van de medemens afscheidt. Het is het onderzoek van datgene in ons wat we gemeen hebben met anderen, van dat Goddelijke, waardoor wij een werkelijke geestverwantschap hebben met anderen in plaats van een oppervlakkige en altijd teleurstellende communicatie.

Danielle Audoin